

Mycket Halland. Greger och Håkan Nilsson, Heagård, i ett imponerande skifte med ängssvingelfrö av sorten Sigmund. Blomningen är i full gång och tidigare samma dag "rök" fältet så där magiskt som bara ett ängssvingelfält kan göra.

Ängssvingel

– en halländsk specialitet

Text & foto: Hans Jonsson

Moder Jord är berikad med ett överflöd av växter. Alla växer givetvis inte på samma ställe utan varje plats har sin flora, sitt urval av växter som passar bäst just där. Det är jordmånen och klimatet som avgör vilka arter och sorter som hävdar sig bäst i konkurrensen.

Om Halland har man sagt, att där göre sig höstraps icke besvär, men fröodling av ängssvingel – det är muma för lantbrukaren! För att kontrollera sanningshalten i dessa talesätt beger vi oss följaktligen till Halland. Strax utanför Halmstad driver Håkan och Greger Nilsson Heagård.

– Vi fröodlar ängssvingel av tradition och framför allt för den goda ekonomi som den ger, berättar Håkan Nilsson.

Han betonar att de upplever grödan som odlingsäker, till skillnad från vad många andra anser.

Tradition, god ekonomi och odlingsäkerhet – så gott som något för en grödas odiskutabla topposition. Faktum är att lilla Halland står för en dryg femtedel av landets produktion av ängssvingelfrö, i nivå med frögiganten Östergötland. En specialitet i södra Halland har varit att ta första årets skörd som vall till grönfoder. Så är inte fallet för Heagårds cirka 30 hektar ängssvingel. Man sår in i vårveete och sköter om grödan minutiöst och belönas med en medelskörd på cirka 1100 kilo per hektar. Det är mycket bra med tanke på att riksgenomsnittet ligger

kring 700 kilo per hektar. Håkan Nilsson betonar att skördemomentet är det viktigaste för att lyckas. Han berättar:

– Man måste prioritera skörden. Vi behöver två till tre skördedagar och vill inte bli avbrutna av regn. Blir det avbrott är det lätt hänt att grön nytillväxt medför dyrare skörd och sämre frökvalitet.

Skörden brukar genomföras i mitten av juli och pejlars in med hjälp av vattenprover och provtröskningar.

Förutom skördemomentet är det vitgröen som är det största enskilda orosmomentet i odlingen. Tribunilbehandlingen på hösten är standard. På våren bekämpar man med Ariane mot örtogräs samt Tilt Top eller Amistar mot svamp. Lusbekämpning kan också vara aktuell vissa år. En positiv bieffekt av svampbekämpningen är enligt danska erfarenheter att även kvickroten blir frisk till följd att den inte mognar av och därmed inte kommer med i frövaran!

Hur var det då med talesättet att höstraps inte fungerar i Halland? Det får andra reda ut men på Heagård odlar man i alla fall höstraps med mycket gott resultat. Tradition och innovation i ett paket!

Fotnot: Artikeln ingår i Svensk Frötidning artikelserie "Våra Grödor". Nästa gröda i tur är rödklöver. Artiklarna finns samlade på hemsidan: www.svenskraps.se/frotidning

FAKTA

Ängssvingel

Latinskt namn: *Festuca pratensis* L. Artnamnet *pratensis* kommer av latinets *pratium* (äng) och syftar på dess vanligaste växtplats i naturen. På isländska heter den Havingull.

Enligt Nyman (1868) "kunna fröen samlas till vinterföda åt höns och gäss". Visst, men idag använder vi hellre fröna till betes- och slåtterfröblandningar. Medelskörd i svenska fröodlingar ligger på cirka 670 kilo per hektar. Arealmässigt är ängssvingel det näst största gräset efter timotej och odlas på drygt 1900 hektar. Östergötland står för en fjärdedel och Halland för en femtedel av odlingen.

Friska frön. Välskött ängssvingel ger hög skörd – speciellt i Halland.